

ความรักและปรัชญาชีวิตในกวีนิพนธ์ของสวีจื่อหมั่ว

จินตนา ธันวานิววัฒน์

บทคัดย่อ

สวีจื่อหมั่วกวีโรแมนติกในวรรณคดีสมัยใหม่ของจีน เขาเป็นทั้งกวี นักเขียนและนักวิชาการที่มีชื่อเสียงและมีผลงานกวีนิพนธ์โดดเด่น สวีจื่อหมั่วยังเป็นแกนนำในชุมนุมวรรณศิลป์พระจันทร์ใหม่ ซึ่งเป็นชุมนุมวรรณศิลป์ที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้น กวีนิพนธ์ของเขามีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ธรรมชาติและปรัชญาการใช้ภาษามีลักษณะเฉพาะตัว เน้นการสร้างอรรถาธิบายทางเสียง เน้นการใช้ภาพพจน์ที่งดงาม

บทนำ

บทความนี้เป็นการแนะนำกวีนิพนธ์ของสวีจื่อหมั่ว (徐志摩) 8 บท กวีนิพนธ์ของสวีจื่อหมั่ว เป็นบทกวีจีนสมัยใหม่ เกิดขึ้นในสมัยขบวนการ 4 พฤษภาคม ค.ศ. 1919 ซึ่งเป็นยุคที่มีการเรียกร้องและสนับสนุนให้นักเขียนใช้ภาษาพูดในการเขียนหนังสือ บทกวีจีนสมัยใหม่เป็นบทกวีที่มีรูปแบบอิสระ ไม่มีฉันทลักษณ์บังคับตายตัวเหมือนบทกวีโบราณ สวีจื่อหมั่วเป็นกวีจีนสมัยใหม่แนวโรแมนติกที่มีชื่อเสียงในยุคต้นของวงการวรรณคดีจีนสมัยใหม่ (ค.ศ. 1919-1949) ผู้เขียนคัดเลือกบทกวีนิพนธ์ของสวีจื่อหมั่วที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักและปรัชญา และเป็นบทที่มีลักษณะเด่น มีรูปแบบเฉพาะ และเป็นบทที่มีชื่อเสียงในวงการวรรณคดีจีน

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แล้วนำมาแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย นอกจากนี้ยังได้วิเคราะห์กวีนิพนธ์
ดังกล่าวในด้านอรรถรส สุนทรียภาพ และลีลาการใช้ภาษาของกวี

ประวัติของสวีจื่อหมั่ว

สวีจื่อหมั่ว (ค.ศ.1897-1931) เป็นกวีและนักเขียนที่มีชื่อเสียงในประวัติ
วรรณคดีสมัยใหม่ เป็นชาวเมืองไห่หนิง มณฑลเจ้อเจียง บิดาเป็นพ่อค้าที่มีฐานะ
ดี มีสถานภาพทางสังคมสูง สวีจื่อหมั่วศึกษาเล่าเรียนที่บ้านเกิดและเซี่ยงไฮ้ ปี ค.ศ.
1915 แต่งงานกับจางไ้วอ้อ (張幼儀) ตามประเพณีจีนสมัยเก่าที่บิดามารดาเป็น
ผู้จัดการให้

ปี ค.ศ. 1916 เข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ต่อมาในปี ค.ศ. 1918
เดินทางไปศึกษาที่มหาวิทยาลัย Clark ในมลรัฐแมสซาชูเซต ละมหาวิทยาลัย
Columbia กรุงนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา จบปริญญาโททางเศรษฐศาสตร์ เดิมสวีจื่อหมั่วคิด
จะทำงานด้านการเมือง ต่อมาได้อ่านหนังสือและบทความของเบอร์ทรันด์ รัสเซล
(Bertrand Russell, ค.ศ. 1872-1970) นักปรัชญาคณิตศาสตร์รางวัลโนเบลที่มีชื่อเสียง
ในขณะนั้น เขาตั้งใจจะไปเป็นลูกศิษย์ของรัสเซล จึงสละสิทธิ์การเรียนต่อระดับ
ปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย และเดินทางไปประเทศอังกฤษ ในปี ค.ศ.1920
แต่เมื่อสวีจื่อหมั่วเดินทางไปถึงอังกฤษเขาต้องผิดหวัง เพราะรัสเซลถูกปลดจาก
มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ที่ลอนดอนได้รู้จักกับหลินฉางหมิน (林長民) นักการเมือง
ชื่อดัง และลูกสาวชื่อหลินชุยอิน (林徽音) ต่อมา สวีจื่อหมั่วหลงรักหลินชุยอิน แต่
หลินชุยอินไม่ยอมรับรัก จะรอจนกว่าสวีจื่อหมั่วหย่าขาดจากภรรยาเสียก่อน แล้ว
ค่อยมาตกลงกันใหม่ สวีจื่อหมั่วได้มีโอกาสรู้จักกับ Katherine Manfield ละนักเขียน
ชาวอังกฤษอีกหลายคน ต่อมาเขามีโอกาสเข้าเรียน และฟังบรรยายวิชาหลายวิชา
ที่มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์

ปี ค.ศ. 1921 จางไ้วอ้อภรรยาของเขาเดินทางมาที่อังกฤษ และย้ายไปเรียนที่
เยอรมัน ปีต่อมาได้ให้กำเนิดลูกชายหนึ่งคน แล้วสวีจื่อหมั่วก็หย่าขาดกับจางไ้วอ้อ
เมื่อเดินทางกลับมาจากเยอรมัน หลินฉางหมินและบุตรสาวเดินทางกลับประเทศจีน

ช่วงนี้สวีจื่อหมั่วผิดหวังมากเพราะคนรักจากไป เขาเสียใจมาก จึงเริ่มงานเขียนบทกวี และเขียนบทความมากมาย ในเดือนตุลาคมเดินทางกลับประเทศจีน สอนที่มหาวิทยาลัยปักกิ่ง และมหาวิทยาลัยชิงหวา ในช่วงปีนี้เขียนบทกวีมากมาย ได้ตีพิมพ์ทั้งในปักกิ่งและเซี่ยงไฮ้ ปี ค.ศ. 1923 สวีจื่อหมั่วร่วมกับเหวินอี้ตัว (聞一多) และเพื่อนๆ ตั้งชุมนุมวรรณศิลป์พระจันทร์ใหม่ (新月社) ที่ปักกิ่ง

ในปี ค.ศ. 1924 เป็นล้ามให้ระพินนารถ ฐากูร (R. Tagore) ขณะเดินทางไปทางมาบรรยายพิเศษและท่องเที่ยวที่ประเทศจีน ในช่วงนี้สวีจื่อหมั่วได้มีโอกาสพบกับหลินฮุยอินอีกครั้ง แต่เธอได้หมั้นกับลูกชายของเหลียงฉีเซา (梁啟超)¹ ต่อมาเขาได้รู้จักกับลู่อีเยวมัน (陸小曼) และเกิดเป็นรักแรกพบ แต่เธอเป็นสาวสังคมชั้นสูงที่แต่งงานแล้ว เขาและเธอรักกันในเวลาอันรวดเร็ว แต่สังคมไม่ยอมรับ ถูกต่อต้านและถูกวิพากษ์วิจารณ์มาก ดังนั้นในปี ค.ศ. 1925 เดินทางไปท่องเที่ยวยุโรป เพื่อหลบหน้าและหลีกเลี่ยงคำครหา แต่สวีจื่อหมั่วและลู่อีเยวมันก็เขียนจดหมายติดต่อกันทุกวันในรูปแบบบันทึกประจำวัน ในปี ค.ศ. 1926 ลู่อีเยวมันหย่าขาดกับสามี และทั้งสองก็ได้แต่งงานกันสมปรารถนา ในพิธีสมรสเหลียงฉีเซาเป็นพยานในพิธีสมรส และเป็นคู่กล่าวอวยพรให้คู่บ่าวสาว แต่กลับเป็นคำอวยพรที่ตำหนิว่าสาวอย่างรุนแรงชีวิตสมรสของสวีจื่อหมั่วและลู่อีเยวมันไม่ราบรื่นและไม่ประสบความสำเร็จ ในปี ค.ศ. 1928 เนื่องจากชีวิตครอบครัวไม่มีความสุข สวีจื่อหมั่วก็ได้เดินทางไปท่องเที่ยวเพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ โดยเดินทางไปเที่ยวและพักผ่อนที่ญี่ปุ่น อเมริกา ยุโรป และอินเดีย

ในปี ค.ศ. 1931 เดือนกุมภาพันธ์ ย้ายจากเซี่ยงไฮ้ไปสอนที่มหาวิทยาลัยปักกิ่ง เนื่องจากลู่อีเยวมันไม่ยอมย้ายไปอยู่ปักกิ่งกับเขา สวีจื่อหมั่วต้องเดินทางระหว่างปักกิ่งกับเซี่ยงไฮ้ เดือนพฤศจิกายนประสบอุบัติเหตุเครื่องบินตกเสียชีวิต รวมอายุได้ 35 ปี

¹ เหลียงฉีเซา (1873-1928) นักการเมืองและนักวิชาการที่มีชื่อเสียงในขณะนั้น และเป็นอาจารย์ของสวีจื่อหมั่ว

กวีนิพนธ์ของสวีจื่อหมั่ว

สวีจื่อหมั่วอายุสั้น มีชีวิตเพียง 35 ปี เริ่มเขียนบทกวีเมื่ออายุ 25 ปี ใช้ชีวิตเป็นนักเขียนและกวีเพียง 10 ปีเท่านั้น แต่ผลงานของเขามีชีวิตมาจนกระทั่งปัจจุบัน เขามีหนังสือรวมบทกวีเพียง 4 เล่ม คือ *กวีนิพนธ์ของจื่อหมั่ว* (志摩的诗) *คืนหนึ่งที่ฟลอเรนซ์* (翡冷翠的一夜) *ยอดพยัคฆ์* (猛虎集) และ *เมฆเหิน* (雲遊)

สวีจื่อหมั่วได้รับการศึกษาชั้นสูงทั้งในสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ โดยเฉพาะช่วงที่เขาเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ เขาค้นพบความยิ่งใหญ่ของธรรมชาติและตัวตนที่แท้จริงของเขา เดิมเรียนด้านการเงินการธนาคารและการเมืองที่สหรัฐอเมริกา แต่พอย้ายมาที่อังกฤษเริ่มสนใจด้านวรรณคดีและเริ่มเขียนบทกวีที่อังกฤษ ขณะที่เขาเรียนในประเทศอังกฤษได้เรียนรู้และสัมผัสกับศิลปะแขนงๆ ต่างของยุโรปทั้งแนวโรแมนติกและแนว Expressionism และมีโอกาสสังคมนักชนชั้นสูง รู้จักนักเขียนที่มีชื่อเสียงของประเทศอังกฤษ ชีวิตในประเทศอังกฤษแม้จะช่วงเวลาสั้นๆ แต่มีความประทับใจต่อธรรมชาติและสังคมที่นั่น เขาได้สัมผัสกับสังคมผู้ดีอังกฤษ ดังนั้นจึงรู้จักเฉพาะความดีงามหรือรู้จักด้านที่สว่างเท่านั้น ไม่ได้รู้จักความชั่วร้ายหรือด้านที่มืดของอังกฤษเลย สวีจื่อหมั่วกล่าวเสมอว่า เคมบริดจ์ให้ความประทับใจ ให้กำเนิดความเป็นกวี เคมบริดจ์เป็นบ้านเกิดของจิตวิญญาณของเขา (精神故鄉) ผลงานของเขาได้รับอิทธิพลจากวรรณคดีอังกฤษอย่างมาก

ผลงานของสวีจื่อหมั่วโดดเด่น ยังเป็นที่นิยมของผู้อ่านตลอดมา โดยเฉพาะในไต้หวันและฮ่องกงมีการศึกษาและตีพิมพ์ผลงานของสวีจื่อหมั่วมาตลอด ส่วนในจีนแผ่นดินใหญ่หลังปี ค.ศ. 1949 หรือเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีน ผลงานของสวีจื่อหมั่วไม่ค่อยได้รับนิยมมากนัก อาจจะเป็นเพราะผลงานของเขาเป็นแนวโรแมนติกอย่างสมบูรณ์แบบ และประเทศจีนอยู่ในช่วงสร้างชาติและพัฒนาประเทศหลังจากทำสงครามมานานปี ทำสงครามต่อต้านญี่ปุ่น (ค.ศ. 1937-1945) จินรบกับญี่ปุ่น 8 ปี จากนั้นก็ทำสงครามกลางเมือง (ค.ศ. 1945-

1949) พรรคคอมมิวนิสต์รบกับพรรคก๊กมินตั๋ง 4 ปี นอกจากนั้นกระแสความนิยมของสังคมนิยมคอมมิวนิสต์เน้นและให้ความสำคัญวรรณกรรมเพื่อชีวิตหรือศิลปะเพื่อประชาชนเพื่อการเมืองมากกว่า อาจกล่าวได้ว่าวรรณคดีโรแมนติกหรือวรรณคดีบริสุทธ์ไม่อาจจะอยู่บนเส้นทางเดียวกันกับคอมมิวนิสต์และสังคมนิยมได้ ดังนั้นผลงานของสวีจื่อหมั่วจึงไม่ได้รับการให้ความสำคัญเท่าที่ควร ไม่มีการศึกษาวิจัยหรือตีพิมพ์ผลงานของสวีจื่อหมั่ว จนกระทั่งสิ้นสุดการปฏิวัติวัฒนธรรมและเปิดประเทศแล้วจีนแผ่นดินใหญ่จึงได้เริ่มศึกษาวิจัยและมีการตีพิมพ์ผลงานของสวีจื่อหมั่วอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะหลังจากที่ได้หวั่นสร้างภาพยนตร์โทรทัศน์เกี่ยวกับชีวิตรักของสวีจื่อหมั่ว และแพร่ภาพในประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ทำให้กวีนิพนธ์และผลงานของสวีจื่อหมั่วกลับมาเป็นที่นิยมอย่างมากอีกครั้ง

กวีนิพนธ์ของสวีจื่อหมั่วอาจแบ่งเป็นสองช่วง คือ

ช่วงแรก ค.ศ. 1921- 1927 เป็นช่วงโรแมนติก สปีแรกที่เริ่มเขียนกวีนิพนธ์ เขาเป็นชายหนุ่มมีอุดมการณ์ มีความหวัง และมีความรัก ดังนั้นจึงมีทัศนคติที่มองโลกในแง่ดี มีความหวังในชีวิต เต็มใจต่อสู้เพื่ออนาคต มีความเชื่อมั่น มีความศรัทธา แต่สามปีหลังเขาเริ่มไม่พอใจสภาพสังคม มีความกดดันในชีวิตและเห็นใจชาวบ้านที่ยากไร้อดอยาก แต่ก็ยังมีความตั้งใจที่จะแสวงหาต่อไป ใน ค.ศ. 1927 มีการเขียนบทกวีเกี่ยวกับความรักซึ่งเป็นความทรงจำในชีวิต และเป็นประสบการณ์ส่วนตัวของตนเอง

ช่วงปลาย ค.ศ. 1927 - 1931 เป็นช่วงตกต่ำ สวีจื่อหมั่วเริ่มเศร้า หมดหวัง มองโลกในแง่ร้าย หวาดกลัวต่ออนาคต มีจิตใจเศร้าหมอง ช่วงนี้เป็นช่วงที่วรรณศิลป์พัฒนาถึงระดับสูงสุด

บทแปลและบทวิเคราะห์บทกวีของสวีจื่อหมั่ว

滬杭車中

匆匆匆！催催催！
一卷煙，一片山，幾點雲影，
一道水，一條橋，一枝櫓聲，
一林松，一叢竹，紅葉紛紛：

艷色的田野，艷色的秋景，
夢境似的分明，模糊，消隱，--
催催催！是車輪還是光陰？
催老了秋容，催老了人生！

บนรถไฟระหว่างทางเซี่ยงไฮ้-- หางโจว

รีบ รีบ รีบ เร่ง เร่ง เร่ง
เปลวควัน เทือกเขา ก้อนเมฆ
สายน้ำ สะพาน เสียงพายกระทบน้ำ
ป่าสน ป่าไผ่ ใบไม้แดงเกลื่อนกลาด

ท่องทุ่งสดชื่น ชิวเทียนสดใส
ดูจตุรัสความฝัน ชัดเจน เลือนราง สลายหายไป
เร่ง เร่ง เร่ง ล้อรถหรือกาลเวลาที่เคลื่อนที่ไป
เร่งให้ถึงชิวเทียน เร่งให้ผู้คนแก่ชรา

บทกวีนี้คัดเลือกมาจากหนังสือรวมบทกวีเรื่อง *กวีนิพนธ์ของจื่อหมั่ว* ประพันธ์ในปี ค.ศ. 1923 กวีใช้รถไฟเป็นฉาก เมื่อรถไฟเคลื่อนที่ไปภาพต่าง ๆ ข้างทางก็เปลี่ยนไปด้วย ตามทิวทัศน์ที่รถไฟแล่นผ่านไป กวีบรรยายทัศนียภาพข้างทางรถไฟที่กวีได้เห็น ซึ่งเป็นภาพภายนอกที่เป็นรูปธรรม แล้วกลับมาบรรยายภาพนามธรรมที่เป็นภาพความฝัน ภายในจิตใจ สุดท้ายกวีตั้งคำถามเกี่ยวกับระยะทาง

กับเวลาว่าทุกอย่างที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วนี้เป็นเพราะล้อรถที่เคลื่อนไปหรือเวลาที่เปลี่ยนไป เป็นการซมทศน์นิยามภายนอกแล้วเกิดความคิด นึกถึงชีวิตและกาลเวลา ล้อรถไฟหรือเวลาที่เร่งให้เวลาผ่านไป ทำให้ถึงชีวิตที่ยืนเร็วขึ้น คนแก่ชราเร็วขึ้น

ใบไม้เปลี่ยนสีเป็นสีแดง สีเหลือง และร่วงหล่นเกลื่อนกลาดบนพื้นดิน เป็นภาพทิวทัศน์ของชีวิตที่ยืนหรือฤดูใบไม้ร่วง ฤดูใบไม้ร่วงเป็นฤดูก่อนฤดูสุดท้ายก่อนที่จะหมดปี เป็นสัญลักษณ์ความแก่ชรา ร่วงโรย

จุดเด่นของบทกวีบทนี้คือ มีทั้งภาพ (ทิวทัศน์) มีเสียง (พายุกระหน่ำน้ำ) มีความเคลื่อนไหว หรือการเคลื่อนที่ (รถไฟแล่น) เป็นบทกวีที่กวีบรรยายร้อยกรองอย่างดี ได้ทั้งภาพ และอรรถรสที่ชัดเจน

山中大霧看景

這一瞬息的展霧——

是山霧

是台幕

這一轉瞬的沉悶，

是雲蒸，

是人生？

那分明是山，水，田，廬，

又分明是悲，歡，喜，怒，

啊，這眼前剎那間開朗，

我仿佛感悟了造化的無常！

ชมทิวทัศน์ท่ามกลางหมอกบนภูเขา

ชั่วอดีตใจเดียวหมอกก็แผ่ขยาย

เป็นภูผาหมอก

เป็นตั้งมานของเวที

ชั่วพริบตาเดียวก็อดีตกลัดกลุ้ม

นี่คือ....ไอเมฆ

หรือ....ชีวิต ?

เห็นชัดว่าเป็น ภูเขา แอ่งน้ำ ท้องนา กระท่อม
ยังเห็นได้ชัดเจนอีกว่าเป็น เสร้า สุข รัก โกรธ
ไอ้ ทิวทัศน์เบื้องหน้าชั่วขณะก็พลอดโปร่ง
ราวกับฉันรู้แจ้งธรรมชาติของสรรพสิ่ง....ไม่ยั่งยืน...จิ้งจ

บทกวีนี้คัดเลือกมาจากหนังสือ *อวลจากเคมบริดจ์อีกคราหนึ่ง* – วิเคราะห์และชื่นชมกวีนิพนธ์ของสวีจื่อหม่ว ประพันธ์ในปี ค.ศ. 1924 บทกวีแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่หนึ่ง สามวรรคแรก กวีบรรยายสภาพภูมิประเทศภายนอกภูเขาที่มีเมฆหมอกปกคลุมมากมาย ชั่วครู่หมอกเมฆที่ปกคลุมก็แผ่ขยาย ทำให้เห็นภาพเบื้องหน้าได้อย่างชัดเจน เห็นเป็นภาพภูเขาท่ามกลางหมอกเมฆ เปรียบว่าเหมือนม่านของเวทีแห่งชีวิต วรรคที่สี่ถึงหกกวีพรรณนาสภาพจิตใจที่อยู่ภายในชั่วครู่ก็เกิดความรู้สึกที่อัดอั้นและกลัดกลุ้มในจิตใจ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในบัดดล กวีก็สงสัยว่าความไม่สบายใจนี้เกิดขึ้นเพราะหมอกเมฆ หรือชีวิตของมนุษย์ต้องเป็นเช่นนี้เอง

ตอนที่สอง วรรคที่เจ็ดบรรยายสภาพภายนอกที่เห็นเป็นรูปธรรมที่จับคู่ประสาทสัมผัสได้ ภาพต่างๆ ที่กวีเห็นเบื้องหน้าที่มีทั้งภูเขา น้ำ ทุ่งนา และบ้านเรือนของผู้คน วรรคที่แปดกวีกลับมาดูภายในจิตใจ ว่ามีอารมณ์และความรู้สึกต่างๆ ที่สามารถจะเกิดขึ้นในจิตใจของมนุษย์ ได้แก่ รัก โลก โกรธ หลง ทุกข์ สุข โศก เสร้า อารมณ์ความรู้สึกเหล่านี้ล้วนเป็นนามธรรม ไม่มีตัวตนแต่รู้สึกได้ วรรคที่เก้า กวีกลับไปบรรยายสภาพภูมิประเทศภายนอกอีกครั้ง ว่าชั่วแวบเดียวอากาศก็พลอดโปร่ง ภาพทิวทัศน์เบื้องหน้าก็แจ่มชัดอีกครั้ง จิตใจก็แจ่มใส วรรคสุดท้ายเป็นการสรุปว่า จากประสบการณ์ที่มองเห็นความตั้งอยู่ ดับไปของสภาพอากาศ

ภูมิอากาศเบื้องหน้าทำให้กวีรู้แจ้งถึงสัจธรรมข้อที่ว่า ในโลกนี้ไม่มีอะไรจริงยั่งยืน และแน่นอน เตี้ยวเกิดเตี้ยวดับ เช่นเดียวกับอารมณ์ความรู้สึกของคนทั่วไป

กวีใช้กลวิธีสลับไปมาระหว่างสภาพภายนอก-ภายใน รูปธรรม-นามธรรม การเปลี่ยนแปลงภายนอกกับการเปลี่ยนแปลงภายใน ดูภายนอกแล้วย้อนดูภายใน ในที่สุดก็จะเข้าใจชีวิตและธรรมชาติ เมื่อเข้าใจในธรรมชาติภายนอก ก็ทำให้เข้าใจและรู้แจ้งธรรมชาติของมนุษย์ เข้าใจในธรรมชาติทั้งปวง

ความโดดเด่นของบทกวีบทนี้คือ ทั้งบทมีเพียงสองตอน 10 บรรทัด ใช้ตัวอักษรจีนเพียง 62 คำเท่านั้น แต่ให้ทั้งภาพที่ชัดเจนและสื่อความหมายได้ลึกซึ้งกินใจ อีกทั้งยังให้ปรัชญาชีวิตที่ดีด้วย

雪花的快樂

假如我是一朵雪花，
翩翩的在半空裡瀟灑，
我一定認清我的方向——
飛颺，飛颺，飛颺，——
這地面上有我的方向。

不去那冷寞的幽谷，
不去那淒清的山麓，
也不上荒街去惆悵，——
飛颺，飛颺，飛颺，——
你看，我有我的方向。

在半空里娟娟的飛舞，
認明了那清幽的住處，
等著她來花園里探望——
飛颺，飛颺，飛颺，——
啊，他身上有朱砂梅的清香！
那時我憑借我的身輕，
盈盈的，沾住了她的衣襟，
貼近柔波似的心胸 ——

消溶·消溶·消溶——
溶入了她柔波似的心胸。

ความสุขของเกล็ดหิมะ

หากฉันเป็นเกล็ดหิมะ

จะล่องลอยในท้องฟ้าสว่างาม

ฉันรู้ทิศทางของฉันแน่นอน

ปลิวไป ปลิวไป ปลิวไป

บนพื้นแผ่นดินนี้มีทิศทางของฉัน

ไม่ไปในหุบเขาหนาวเย็นเจียบเจียบแห่งนั้น

ไม่ไปที่เชิงเขาเย็นยะเยือก

และไม่ไปในหนทางรกร้างเศร้าสลด

ปลิวไป ปลิวไป ปลิวไป

เธอดูซิ ฉันมีทิศทางของฉัน

เรียงระบำสุดงดงามกลางเวหา

รู้แน่ชัดว่า ที่นั่นเจียบสงบ

รอจนกระทั่งเธอมาชมสวนดอกไม้

ปลิวไป ปลิวไป ปลิวไป

โอ้ กายเธอช่างหอมระรวยกลิ่นเหมยแดง!

แล้วใช้ความบางเบาของกายฉัน

ปลิวไปติดบนคอเสื้อของเธอ

เหมือนหนึ่งผืนผ้าแนบกับเนินอกอันอ่อนนุ่ม

ละลายไป ละลายไป ละลายไป

ซึมซาบในเนินอกอันอ่อนนุ่มของเธอ

บทกวีนี้คัดเลือกมาจากหนังสือรวมบทกวีเรื่อง *กวีนิพนธ์ของจี้อหิว* ประพันธ์ในปี ค.ศ. 1924 เป็นบทกวีที่ไซบริสท์ มีจินตนาการที่โรแมนติก ในโลกแห่งการสมมติหรือจินตนาการ คนเราจะมีจินตนาการมากมาย สวยงามและหลุดจากความเป็นจริงโดยแท้ ในบทกวีนี้สมมติว่าตัวเองเป็น *หิมะ* และให้ *หิมะ* เป็นผู้ดำเนินเรื่องทั้งหมด *หิมะ* มีชีวิต มีความคิดและเป็นตัวของตัวเอง มีจุดหมาย มีเสรีภาพ เป็นความเปรียบแบบบุคลาธิษฐาน

บทที่หนึ่ง กวีเริ่มจากการสมมติว่าตนเองเป็นเกล็ดหิมะเล็กๆ ที่สามารถล่องลอยไปในอากาศได้ แต่เป็นเกล็ดหิมะที่มีชีวิต มีความคิด รู้ทิศทางของตัวเอง วรรณคดีสุดท้ายที่กล่าวว่าเป็นพื้นแผ่นดินนี้มีทิศทางของฉัน เป็นการแสดงความเชื่อมั่นและความหวัง

บทที่สอง กวีให้ *หิมะ* เป็นสิ่งมีชีวิตที่รู้ว่าควรจะไปแห่งใดและไม่ควรไปแห่งใด วรรณคดีสุดท้ายเน้นว่า เธอคูชิ ฉันมีทิศทางของฉัน เป็นการบอกยืนยันกับเธอที่รักว่า ฉันเป็นตัวของตัวเอง

บทที่สาม *หิมะ* ล่องลอยกลางอากาศ รอคอยเธอมาชมสวนดอกไม้ และจะเข้าไปใกล้ตัวเธอ และในวรรณคดีสุดท้ายที่ว่า โอ้ ภายเธอลอยระรวยกลิ้งเหมยแดง เป็นการแสดงให้ว่า *หิมะ* ได้ลอยเข้าไปอยู่ใกล้เธอได้สำเร็จ เพราะได้กลิ้งกายของเธอที่อบวลไปด้วยกลิ้งของดอกเหมยแดง

บทที่สี่ *หิมะ* ใช้ความเบาของตนเองลอยไปติดบนเสื้อของเธอ แล้วจินตนาการว่า ติดบนเสื้อของเธอก็เหมือนกับติดอยู่บนเนินอกเธอ และ *หิมะ* จะหลอมละลายตัวเองซึมผ่านเสื้อเธอเข้าไปยังเนินอกเธอหรือหัวใจของเธอในที่สุด กวีสื่อว่า *หิมะ* (เขา) และเธอหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียว หรือกลายเป็นสิ่งเดียวกัน

ลักษณะเด่นของกวีนิพนธ์บทนี้ ในวรรณคดีสี่ของทุกบทจะเป็นการซ้ำคำสามครั้ง กลวิธีนี้ให้ภาพที่ชัดเจน หนักแน่น สมจริง ในบทที่หนึ่งถึงบทที่สามกวีใช้คำว่า *ปลิวไป ปลิวไป ปลิวไป* เป็นการให้ภาพพจน์ที่มีความเคลื่อนไหว ส่วนในบทที่สี่

ก็ใช้คำว่า ละลายไป ละลายไป ละลายไป เป็นการสื่อความว่ามีความเปลี่ยนแปลง

偶然

我是天空裡的一片雲，
偶爾投影在你的波心——
你不必訝異，
更無須歡喜——
在轉瞬間消滅了蹤影。

你我相逢在黑夜的海上，
你有你的，我有我的，方向；
你記得也好，
最好你忘掉，
在這交會時互放的光亮！

บังเอิญ

ฉันคือเมฆากลางเวหา
บังเอิญทอดเงาลงบนดวงใจที่หวั่นไหวของเธอ
เธอไม่ต้องแปลกใจ
หรือยินดีปรีดาหรือ
ชั่วพริบตา ก็จะสลายหายไป

ในคืนเดือนมืดเธอกับฉันพบกันกลางสมุทร
เธอมีทิศทางของเธอ ฉันมีทิศทางของฉัน
เธอจำได้ก็ดี
ทางที่ตีลึมเสียให้หมด
พบกันครั้งนี้ต่างส่งประกายแก่กัน

บทกวีนี้คัดเลือกมาจากหนังสือรวมบทกวีเรื่อง *คืนหนึ่งที่ฟลอรเรนซ์* ประพันธ์ในปี ค.ศ. 1926 กวีใช้อุปลักษณ์เปรียบเทียบ *ฉัน* เป็น *เมฆ* และ *เธอ* เป็น *น้ำ* ทั้งสองเป็นสิ่งของหรือธรรมชาติที่แตกต่างและอยู่ห่างจากกัน แต่เป็นความบังเอิญที่ได้มาพบกันและมีความรู้สึกที่ติดต่อกัน แม้พบกันชั่วคราวชั่วขณะแต่ก็ลืมได้ยาก

การที่ *เมฆ* ลอยทอดเงาบนพื้นน้ำ เป็นการพบกันแบบห่างไกลกันมาก คนหนึ่งอยู่บนฟ้า คนหนึ่งเป็นน้ำในท้องทะเล การพบกันเช่นนี้เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่บังเอิญ ไม่มีการนัด ไม่มีการวางแผนมาก่อน เพราะแต่ละคนก็มีจุดหมายของตัวเอง พบกันโดยบังเอิญเช่นนี้แม้ว่าจะเป็นเวลาชั่วขณะแต่ก็เกิดความประทับใจแก่กันดังวรรณคดีสุดท้ายที่ว่า *พบกันครั้งนี้ต่างส่งประกายแก่กัน คำว่าประกาย* นี้หมายความว่า ประกายแห่งรัก หรือประกายแห่งความต้องใจ ถูกใจซึ่งกันและกัน

กวีนำปรากฏการณ์ธรรมชาติมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้พบกันโดยบังเอิญของคนสองคน แม้จะพบกันในเวลาสั้น ๆ ก็อาจจะเกิดความรัก ความประทับใจต่อกันได้ แต่เมื่อเป็นความบังเอิญก็อย่าได้ยินดีหรือแปลกใจ และอย่าได้จริงจังหรือจดจำเลย ลืมให้หมดเถิด เป็นปรากฏการณ์ชั่วพริบตา เดี่ยวทุกอย่างก็เปลี่ยนไปแล้ว เพราะทั้งหมดเป็นเพียงความบังเอิญเท่านั้น เป็นปรากฏการณ์ หรือเหตุการณ์ที่ไม่เที่ยงแท้ ไม่แน่นอน กวีสอนว่าอย่ายินดีหรือใส่ใจเลย จะไม่เกิดประโยชน์อันใด เพราะชั่วพริบตาก็สลายหายไป

ลักษณะเด่นของบทกวีบทนี้คือ กวีนำธรรมชาติ (เมฆบนฟ้า น้ำในสมุทร) มาเปรียบกับคน และชีวิตของคนเราก็คงจะมีเหตุการณ์ที่บังเอิญเช่นนี้ ที่ได้มีโอกาสมาพบกันเพียงช่วงเวลาแป๊บเดียวหรือเดี๋ยวเดียว แล้วเกิดต้องคาดหวังใจกัน กวีเหมือนกับจะบอกว่า ความบังเอิญเป็นพลั้งอย่างหนึ่ง แต่เป็นพลั้งที่มีระยะเวลาสั้น ๆ ปรากฏการณ์เช่นนี้อาจจริงอาจจังไม่ได้ เพราะเดี๋ยวเดียวทุกอย่างก็จะเปลี่ยนไป กวีนิพนธ์บทนี้กวีใช้คำสั้น ๆ ง่าย ๆ แต่ได้ภาพพจน์ชัดเจนและสื่อความหมายเป็นการสอนหรือการเตือนไม่ให้เชื่อในความบังเอิญชั่วครู่ชั่วยาม กวี

เดือนใจเดือนสติหนุ่มสาวที่รักง่าย ชอบง่ายให้อภัยยังซึ้งใจเอาไว้บ้าง อย่าได้
ปล่อยให้ไปตามอารมณ์ที่เกิดชั่วขณะ

ในวรรคที่สองตอนหลังที่กล่าวว่า เธอมีทิศทางของเธอ ฉันก็มีทิศทาง
ของฉัน มาจากภาษาจีนว่า 你有你的，我有我的，方向 ประโยคนี้กวีได้รับ
อิทธิพลจากภาษาอังกฤษ เพราะในภาษาอังกฤษสามารถพูดว่า you have yours, I
have mine, direction (เธอมีของเธอ ฉันก็มีของฉัน ทิศทาง) คำว่า yours และ mine
เป็นคำสรรพนามแสดงความเป็นเจ้าของ สามารถทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมได้ กวี
ใช้โครงสร้างนี้ทำให้เป็นภาษากวีที่สละสลวยและเข้าใจได้ง่าย มีความงามด้าน
เสียง บทกวีนี้มีท่วงทำนองและจังหวะราบรื่น ฟังไพเราะรื่นหู

再別康橋

輕輕的我走了，

正如我輕輕的來；

我輕輕的招手，

作別西天的雲彩。

那河畔的金柳，

是夕陽中的新娘，

波光裡的艷影，

在我的心頭蕩漾。

軟泥上的青荇，

油油的在水底招搖；

在康河的軟波里，

我甘心做一條水草！

那榆蔭下的一潭，

不是清泉，是天上紅。

揉碎在浮藻間，

沉澱著彩虹似的夢。

尋夢？撐一支長篙，

向青草更青處漫溯，
滿載一船星輝，
在星輝斑斕裡放歌。

但我不能放歌，
悄悄是別離的笙簫，
夏蟲也為我沉默，
沉默是今晚的康橋！

悄悄的我走了，
正如我悄悄的來；
我揮一揮衣袖，
不帶走一片雲彩。

อำลาจากเคมบริดจ์อีกคราหนึ่ง
ฉันค่อยๆ เดินจากไป
เหมือนกับที่ฉันค่อยๆ เดินมา
ฉันค่อยๆ โบกมืออำลา
บอกลาเมฆาบนฟากฟ้าตะวันตก

ต้นหลิวสีทองริมน้ำ
คือเจ้าสาวแห่งยามอัสดง
สีสดใสในแสงสว่าง
กระพริบ ณ. หัวดวงใจฉัน

ต้นซิงซีเขียวในโคลนอ่อนนุ่ม
เคลื่อนไหวไปมาได้เป็นมันระยับ
คลื่นอันอ่อนโยนในแม่น้ำเคมบริดจ์
ฉันเต็มใจเป็นต้นหญ้าหน้า

บ่อน้ำได้ร่มเงาต้นอ้อวินั้น

ไม่ใช่น้ำฟูใส แต่เป็นรุ่งในท้องนภา
กระทบแทนที่ลอยน้ำอยู่แตกกระจาย
ความฝันจืดจางรุ่งตกตะกอน

ค้นหาความฝัน? กว่าถ่อยาว ๆ มา
ถ่อยเรือเข้าไปในตงหญ้าน้ำเขียวขจี
บรรทุกแสงดาวเต็มลำเรือ
ท่ามกลางแสงดาวแพรวพราวขับสำเนา

แต่ที่ว่า....ฉันมิสามารถขับสำเนาได้
ความเจียบคือเพลงอำลาจาก
เพื่อฉัน....แมลงในฤดูร้อนก็เจียบสงบลง
ความเจียบสงบคือเคมีบริดจ์ค่าคืนนี้

ฉันจากไปเจียบ ๆ
เหมือนดั่งฉันมาเจียบ ๆ
ฉันโบกแขนเสื้อเพื่ออำลา
มิได้พาเมฆาไปด้วยเลย...สักนิด

บทกวีนี้คัดเลือกมาจากหนังสือรวมบทกวีเรื่อง *ยอดพยัคฆ์* ประพันธ์ในปี ค.ศ. 1928 เมื่อสวีจื่อหม่าได้กลับไปอังกฤษและได้ไปเยี่ยมมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ครั้งสุดท้าย กวีนิพนธ์บทนี้มีชื่อเสียงและเป็นที่ยู้งักกันในหมู่นักวิชาการและนักศึกษาวรรณคดีจีนสมัยใหม่ทั้งในประเทศจีนและต่างประเทศ

บทที่หนึ่งเป็นการกล่าวอำลา โบกมือลาก่อนเมฆบนท้องฟ้า ในบทนี้ใช้คำว่า 輕輕 (แปลว่า ถ่อย ๆ) ถึงสามครั้ง ฟังแล้วได้ภาพพจน์และความรู้สึกว่ากวีไม่อยากจะจากไป เพราะว่าไม่เร่งรีบที่จะจากไปเลย

บทที่สอง กวีบรรยายธรรมชาติรอบตัว สิ่งแรกที่กวีเห็นคือ ต้นหลิว โดยใช้อุปลักษณ์เปรียบ **ต้นหลิวสีทอง** ว่าเป็นเจ้าสาวแห่งยามอัสดง ส่วนแสงที่สาดใสในห้วงดวงใจ สื่อว่า กวีมีความสุขในบรรยากาศเช่นนี้

บทที่สาม กวีบรรยายถึง ต้นซิง ซึ่งเป็นต้นหญ้าต้นเล็กๆ ในดินโคลนใต้น้ำ ดูเหมือนที่กำลังเคลื่อนไหวไปมา กวีสื่อความว่า เมื่อเห็นต้นหญ้าในน้ำ ก็เกิดจินตนาการอยากจะเป็นดังเช่นหญ้าน้ำในดินโคลนใต้น้ำ

บทที่สี่ กวีพรรณาน้ำว่า บ่อน้ำได้ร่มเงาของต้นอวี ไม่ใช่ น้ำพุที่ใส แต่เป็นรุ่งบนท้องฟ้า และไปกระทบกับต้นแห่น้ำลอยน้ำอยู่นั้น แฉกกระจาย ทำให้ความผันเหมือนรุ่งตกตะกอน กวีพรรณาน้ำว่า น้ำในบ่อน้ำนั้นไม่ใช่ น้ำ แต่เป็นรุ่งบนท้องฟ้า กวีใช้ความเปรียบที่แตกต่างไปจากชนบในวรรณคดีจีนโบราณที่มักจะพรรณานภาพสายรุ่งบนท้องฟ้าเท่านั้น ความเปรียบนี้นับว่าเป็นการใช้ภาพพจน์ที่แปลกใหม่

บทที่ห้า กวีพรรณาน้ำว่า เขาไปค้นหาความฝัน โดยต่อเรือไปหาในดงหญ้าน้ำสีเขียว บนเรือก็เต็มไปด้วยแสงดาว บรรดาแสงดาวที่พราวแพรวก็ขับลำนำ ความเปรียบนี้ก็เป็นความเปรียบที่เกินจริง แต่ก็ให้ภาพพจน์ที่สวยงาม

บทที่หก กวีพรรณาน้ำว่า เขาอยากร้องเพลงแต่ก็ร้องไม่ออก ดังนั้นความเงียบก็คือบทเพลงอำลา ธรรมชาติรอบตัวกวีก็มีความสุขร่วมไปกับกวีด้วย คือ ร้องเพลงไม่ออก ปกติแมลงในฤดูร้อนจะส่งเสียงร้องระงมตลอดฤดูร้อน กวีสื่อว่า แมลงก็มีความสุขเศร้าเหมือนกับตัวกวี กวีกับธรรมชาติเป็นหนึ่งเดียวกัน มีความรู้สึกเศร้าเหมือนกัน คนจีนมีแนวคิดว่า คนกับฟ้าเป็นหนึ่ง (天人合一) ฟ้า (天) ในที่นี้ไม่ใช่ฟ้าหรือท้องฟ้าที่ตาเรามองเห็น แต่ ฟ้า หมายถึงธรรมชาติ พลังอันยิ่งใหญ่ของธรรมชาติ วรรณคดีไทยที่กล่าวถึงความเงียบสงบคือ **คัมภีร์คำฉันท์** กวีสรุปภาพบรรยากาศทั้งหมดว่าตกอยู่ในความเงียบสงบ ความสงบเงียบเป็นสัญลักษณ์ของความเศร้า และความคิดคำนึง

บทที่เจ็ด กวีกล่าวลาอีกครั้ง อำลาโดยโบกมือแล้วแขนเสื้อก็เคลื่อนไหวไปด้วย แต่ไม่สามารถจะนำอะไรติดตัวไปด้วย กวีสื่อว่าแม้ว่าตนเองจะอาลัยอาวรณ์ ไม่อยากจะจากไป แต่เมื่อต้องจากไปจริงๆ ก็มีอาจนำอะไรติดตัวไปได้เลย บทนี้

คล้ายเป็นการสอนปรัชญาชีวิตว่า คนเราหากมีการพลัดพรากหรือลาจากไม่ว่าจะเป็นการจากกันในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่หรือจากกันโดยฝ่ายหนึ่งตายจากไป คนที่จากไปก็มิอาจจะนำสิ่งใดติดตัวไปได้

ลักษณะเด่นของกวีนิพนธ์บทนี้คือ ในต้นฉบับภาษาจีนมีความไพเราะมากด้านเสียง มีความเป็นดนตรีราวกับเสียงเพลงที่มีท่วงทำนองไพเราะฟังแล้วรื่นหู ด้านความหมายก็ไพเราะกินใจ ภาพพจน์ชัดเจน ทั้งนี้เป็นเพราะการเลือกใช้คำของกวีมีลักษณะเด่นเฉพาะตัว กล่าวคือ หนึ่ง กวีใช้คำซ้ำ กวีนิพนธ์บทนี้มีการใช้คำซ้ำถึง 8 แห่ง คำซ้ำเมื่ออ่านออกเสียงแล้วจะทำให้หน้าเสียงอ่อนโยนไม่กระด้างหรือห้วนเกินไป สอง กวีใช้คำๆเดียวกันในคนละวรรคแต่เป็นวรรคที่ต่อกัน เป็นการเน้นและเสริมความให้ต่อเนื่องเชื่อมโยงต่อกัน กลวิธีการใช้คำที่ซ้ำกันและต่อเนื่องกันคล้ายกับเป็นการนำไข่มุกมาร้อยเรียงต่อกันให้เป็นไข่มุกเส้นยาวสวยงาม ได้แก่

ก. ความฝันดุจตั้งรุ่งตกตะกอน ค้นหาความฝัน? คว่ำต่อยาวๆ มา

ข. บรรทุกแสงดาวเต็มลำเรือ ท่ามกลางแสงดาวแพรวพรายขับลำ

นำ แต่ทว่า...ฉันมิสามารถขับลำนำได้

ค. เพื่อฉัน...แมลงในฤดูร้อนก็เฝ้ายสบสบลง ความเฝ้ายสบสบคือเคมบริดจ์

คำคืนนี้

บทกวีนี้มีทั้งหมด 7 บท บทแรกและบทสุดท้ายเป็นคู่กันและคล้ายกัน เหมือนกับเป็นบทนำ และบทส่งท้าย บทที่สองถึงบทที่หก กวีบรรยายภาพทิวทัศน์ริมน้ำ และบรรยายกาศรอบๆ แม่น้ำเคมบริดจ์ โดยกวีได้เก็บรายละเอียดของธรรมชาติ แม้จะเป็นสิ่งเล็กน้อย กวีก็นำมาเขียนไว้ในบทกวีอย่างได้ความรู้สึก เช่น แฉม ท้องฟ้า ต้นหลิวสีทอง อาทิตย์อัสดง ต้นชิง โคลนอ่อนนุ่ม คลื่นอ่อนโยน น้ำพุ รุ่ง แหน หญ้าเขียว แสงดาว แมลงในฤดูร้อน กล่าวได้ว่า อำลาจากเคมบริดจ์ อีกคราหนึ่ง เป็นผลงานกวีนิพนธ์ที่มีวรรณศิลป์พัฒนาถึงขั้นสุดยอดของสวี้อหิว

季候

一

他倆初起的日子，
像春風吹著春花，
花對風說，“我要”
風不回話：他給！

二

但春花早變了泥，
春風也不知去向。
她怨，說天時太冷：
“不久就凍冰。”他說。

ฤดูกาล

หนึ่ง

วันเริ่มแรกเขาทั้งสอง

ตุจลมแห่งซุนเทียนพัดผ่านดอกไม้ในสันต์

ดอกไม้พูดกับลมว่า ฉันอยากได้จัง

สายลมไม่ตอบ เขายื่นให้

สอง

แต่ต่อมาดอกไม้แห่งวสันต์ได้กลายเป็นธุลีดิน

สายลมแห่งซุนเทียนก็ไม่ว่าพัดไปแห่งใด

เธอรำพัน ช่างเอือกเย็นนัก

“แล้วไม่นานจะเอือกแข็ง” เขาพูด

บทกวีนี้คัดเลือกมาจากหนังสือรวมบทกวีเรื่อง ยอดพยัคฆ์ ประพันธ์ในปี
ค.ศ. 1930

บทแรก กวีพรรณานาว่า แรกรักหวานชื่นดังฤดูใบไม้ผลิ เขายอมและให้เธอ
ทุกอย่างตามที่เธอปรารถนา กวีใช้ ลม เป็นสัญลักษณ์ของชายหนุ่ม ส่วน ดอกไม้

เป็นสัญลักษณ์ของหญิงสาว นอกจากนี้สัญลักษณ์ยังเป็นบุคลาธิษฐานด้วย ได้แก่ การที่ดอกไม้พุดกับลม และการที่ลมเย็นให้

บทที่สอง กวีพรรณนาว่า เมื่อหมดรัก หรือรักโรยรา ดั่งดอกไม้เหี่ยวเฉา กลายเป็นธุลีดินไปในที่สุด สายลมก็หายไป กวีสื่อว่า เขาไม่ได้สนใจเธออีกต่อไปแล้ว แม้เธอรำพันว่า ช่างเยือกเย็นนัก สายลมนอกจากไม่สนใจแล้วยังตอบอย่างไม่โยติว่า แล้วไม่นานจะเยือกแข็ง ซึ่งหมายความว่า ในที่สุดก็จะแข็งตายไป

กวีสื่อว่า ทุกสิ่งในโลกนี้ล้วนหนีจาง ไม่ว่าจะเป็ น ธรรมชาติ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ อารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ต่างเปลี่ยนแปลงไป ไม่มีอะไรยั่งยืนและแน่นอน

渺小

我仰望群山的蒼老，
他們不說一句話，
陽光描出我的渺小，
小草在我的腳下。

我一人停步在路隅，
傾聽空谷的松簌。
青天里有白雲盤踞—
轉眼間忽又不在。

เล็กกระจิดริด

ฉันแหงนดูเทือกเขาอันแก่เฒ่า
ภูผามีเอื้อนเอ่ยวาจาสักคำ
แสงตะวันบรรจงวาดความเล็กจิ๋วของฉัน
ต้นหญ้าน้อยๆ ใต้เท้าของฉัน

ฉันยืนโดดเดี่ยวริมทาง
ได้ยินเสียงต้นสนในหุบเขา

ห้องฟ้าสีครามถูกเมฆขาวครอบครอง
 ชั่วพริบตาก็มลายหายไป

บทกวีนี้คัดเลือกมาจากหนังสือรวมบทกวีเรื่อง *ยอดพยัคฆ์* ประพันธ์ในปี ค.ศ. 1931 กวีนิพนธ์บทนี้บรรยายถึงธรรมชาติรอบตัวกวี ได้แก่ ภูเขา แสงแดด ต้นหญ้า เสียงของต้นสน ห้องฟ้า เมฆขาว

บทแรก กวีบรรยายว่าแห่งนดูเหือกเขาที่เก่าแก่ ต่อจากนั้นพรรณนาว่าดวงตะวันส่องแสงมายังตัวเขา ทำให้รู้สึกว่าคุณเองเล็กนิดเดียว แต่กระนั้นก็ยังมียิ่งเล็กกว่า ต่ำต้อยกว่าตัวเขา นั่นก็คือต้นหญ้าใต้เท้าของเขา เหือกเขาเป็นสิ่งที่สูงใหญ่ และมีอายุยืนยาว แต่เหนือภูเขาที่สูงใหญ่ก็ยังมีดวงตะวัน แสงตะวันที่สาดส่องมาแต่ไกลทำให้กวีรู้สึกว่าคุณเองเล็กนิดเดียว ความยิ่งใหญ่ของธรรมชาติทำให้ตัวตนหรืออัตตาของกวีเล็กลง แต่ยังมีต้นหญ้าเล็กๆ ที่ดูต่ำต้อยอยู่ใต้เท้าของกวี กวีใช้กลวิธีบรรยายภาพโดยเรียงลำดับจากใหญ่ไปใหญ่กว่า แล้วบรรยายตัวเองว่าเล็ก แต่ก็มียิ่งที่เล็กกว่า เป็นการเปรียบเทียบเป็นชั้นๆ ทำให้ได้ภาพพจน์ชัดเจน ดังในภาษาจีนมีสำนวนว่าเหนือฟ้ายังมีฟ้า

บทที่สอง กวีบรรยายว่า ยืนชื่นชมธรรมชาติอยู่ริมทาง ฟังเสียงลมพัดผ่านต้นสน โดยให้ตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ แล้วได้ยินเสียงต้นสนซึ่งเป็นธรรมชาติที่อยู่รอบๆ ตัว ในบทกวีไม่ได้เอ่ยถึงลม แต่เป็นที่เข้าใจว่าจะได้ยินเสียงได้ต่อเมื่อมีลมพัดผ่านต้นสน สื่อว่ามีการเคลื่อนไหวของต้นไม้ จึงทำให้เกิดเสียง ห้องฟ้าที่คนคิดว่ากว้างและยิ่งใหญ่ยังถูกบดบังด้วยเมฆขาว แต่ครู่เดียวก็สลายไป กวีสื่อว่าธรรมชาติรอบตัวไม่คงที่และไม่แน่นอน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เหมือนกับกวีสอนว่า ในชีวิตคนเราอย่าได้ยึดมั่นถือมั่นเลย

你去

你去，我也走，我們在此分手；

你上那一條大路，你放心走，

你看那街燈一直亮到天邊，

你只消跟從這光明的直線！

你先走，我站在此地望著你，
放輕些腳步，別教灰土揚起，
我要認清你的遠去的身影，
直到距離使我認你不分明，
再不然我就叫響你的名子，
不斷的提醒你有我在這裡
為消解荒街與深晚的荒涼，
目送你歸去……

不，我自有主張，
你不必為我憂慮；你走大路，
我進這條小巷，你看那棵樹，
高底著天，我走到那邊轉彎，
再過去是一片荒野的凌亂：
有深潭，有淺洼，半亮著止水。
在夜芒中像是紛披的眼淚；
有石塊，有鉤刺脛踝蔓草，
在期待過路人疏神時絆倒！
但你不必焦心，我有的是膽，
兇險的途程不能使我心寒。
等你走遠了，我就大步向前，
這荒野有的是夜露的清鮮；
也不愁愁雲裡，但須風動，
雲海裡便波湧星斗的流汞；
更何況永遠照徹我的心底；
有那顆不夜的明珠，我愛你！

เธอไป

เธอไป ฉันก็ไป เราจากกันตรงนี้
เธอไปถนนใหญ่ ไปอย่างสบายใจ
เธอดูซิ ไฟถนนสว่างจนถึงขอบฟ้า
เธอเพียงเดินไปตามเส้นทางของแสงสว่างนี้
เธอไปก่อน ฉันจะยืนมองเธออยู่ที่นี้

ค่อยๆ เดินไป อย่าทำให้ฝุ่นฟุ้งกระจาย
 ฉันจะมองดูจนเธอเดินไปไกล
 จนกระทั่งฉันมองไม่เห็นเธอ
 ไม่เช่นนั้นฉันก็จะเรียกชื่อเธอตั้งๆ อีก
 บอกเตือนเธออยู่เสมอว่ามีฉันอยู่ที่นี้
 เป็นการทำลายความเปลี่ยวของเส้นทางในยามตึก
 มองส่งเธอเดินกลับไป.....

ไม่...ฉันมีความคิดของฉัน

เธอไม่ต้องมากังวลใจเพื่อฉัน เธอไปทางถนนใหญ่
 ฉันเข้าไปในซอยเล็กๆ นี้ เธอดูต้นไม้ที่
 สูงเสียดฟ้า ฉันไปถึงทางโค้งตรงนั้น
 แล้วข้ามไปเป็นป่ารกหนาวเย็นและรกร้าง
 มีบ่อน้ำลึก มีแอ่งน้ำตื้น บนผิวน้ำนิ่งสะท้อนประกายยามค่ำคืน
 รวากับเป็นแสงแวววาวของน้ำตาพรั่งพราย
 มีก้อนหิน มีหนามที่โคนต้นไม้
 รอคอยคนที่เดินมา หากไม่ระวังก็จะสะดุดล้มลง
 แต่เธอไม่ต้องร้อนใจ ความกล้าหาญนั้น ฉันมีมาก
 หนทางอันตรายไม่ทำให้ฉันใจฝ่อ ซลาดกแล้ว
 คอยจนเธอเดินไปไกลแล้ว ฉันก็จะรีบก้าวยาวๆ เดินไปข้างหน้า
 บนหนทางรกร้างมีหมอกยามย่ำค่ำที่สดชื่นอยู่มากมาย
 ไม่ต้องทุกข์ท่ามกลางเมฆแห่งทุกข์ เพียงแต่ให้ลมพัด
 ในทะเลเมฆมวลลมหูดาริกาส่องประกาย
 และยังส่องรัศมีถึงดวงใจฉันเสมอ
 ไข่มุกเรื่องรองส่องสว่างในใจฉัน...ฉันรักเธอ

บทกวีนี้คัดเลือกมาจากหนังสือรวมบทกวีเรื่อง *อำลาจากเคมบริดจ์อีกคราวหนึ่ง-วิเคราะห์และชื่นชมกวีนิพนธ์ของสวีจื่อหมั่ว* ประพันธ์ในปี ค.ศ. 1931

กวีพรรณนาจากที่คนรักต้องแยกทางและจากกันไปคนละทาง แต่ว่าฉันยังอาลัยอาวรณ์เธออยู่ ดังนั้นจึงบอกลากันอย่างยืดเยื้อ มีการอธิบายชี้ทางและสั่งเสียว่าไม่ต้องเป็นห่วง ไม่ต้องกังวล จะยื่นส่งเธอจนเธอลับไปจากสายตา เขาให้เธอเดินไปบนถนนใหญ่ ที่สว่าง และจะเรียกชื่อเธอเสมอเป็นการบอกเตือนเธอว่า ฉันยื่นส่งเธออยู่ตรงนี้ และการส่งเสียงเรียกชื่อเธอจะทำลายความเปลี่ยวของหนทางได้

ส่วนเขาจะเดินไปในหนทางที่มีด เปี้ยวและรกร้าง เป็นการแสดงถึงความเสียสละให้เธอซึ่งเป็นคนรักเดินไปบนหนทางที่มีแสงสว่างกว่า สะดวกสบายกว่า แม้หนทางที่ฉันเดินไปจะมีด เพราะหมอกปกคลุมก็มีได้ทำให้ฉันห้อยหวาดกลัว ขอเพียงให้มีลมพัดเมฆหมอกจะกระจาย แล้วจะมีแสงของดวงดาวส่องประกายมาถึงดวงใจของฉัน กวีมีความหวังเพราะว่าตนเองมีความรัก ความรักของฉันก็คือเธอ ในที่นี้กวีเปรียบเทียบเป็นอุปลักษณ์ว่า เธอคือไข่มุกเรืองรองส่องสว่างตลอดกาล

บทสรุป

บทกวีของสวีจื่อหมั่วมีความพิเศษเฉพาะตัวในด้านความไพเราะ กวีประณีตในการเลือกสรรถ้อยคำในการร้อยเรียงเป็นบทกวี แม้ว่าจะเป็นเพียงภาษาพูด ภาษาที่เรียบง่าย แต่เมื่ออ่านออกเสียงแล้ว จะพบว่ามีความไพเราะราวกับบทเพลงที่มีท่วงทำนองไพเราะ อ่อนช้อย เกิดภาพพจน์ในจินตนาการตามบทกวีเหมือนกับบออยู่ในบรรยากาศเดียวกันกับกวี

หูชื่อ (胡適) กล่าวสรุปถึงสวีจื่อหมั่วด้วยคำเพียง 3 คำ คือ ความรัก เสรีภาพ และความงาม สวีจื่อหมั่วปรารถนาให้คนรักกันและจริงใจต่อกัน มีเสรีภาพในการดำเนินชีวิต เขามีความคิดเป็นตัวของตัวเอง มีแนวคิดปัจเจกชนนิยมเพื่อมนุษยธรรม

สวีจื่อหมั่วพยายามสร้างรูปแบบใหม่ สร้างอสังการทางเสียงในบทกวีของเขา กล่าวคือ ท่วงทำนองและเสียงของบทกวีมีความเป็นคิดศิลป์ มีความไพเราะราวกับเสียงดนตรี สิ่งสำคัญที่สวีจื่อหมั่วทำให้แก่วงการวรรณคดีจีนที่เกี่ยวกับบทกวีสมัยใหม่คือ การสร้างอสังการทางเสียงในบทกวี สวีจื่อหมั่วมีหลักสำคัญอยู่ 3 ประการ หนึ่ง เสียงของคำในบทกวีเปรียบดัง เลือด ในเสียงของคำต้องมีความสม่ำเสมอหรือมีระเบียบ และมีความเคลื่อนไหว สอง ความสั้นยาวของแต่ละวรรคในบทกวี เปรียบเสมือน กาย รวมถึงจำนวนวรรคของบทกวี สาม ความหมายและอารมณ์ของบทกวีเป็นดัง หัวใจ กวีนิพนธ์ของสวีจื่อหมั่วเป็นวรรณศิลป์ประเภท ศิลปะเพื่อศิลปะโดยแท้

เนื้อหาด้านปรัชญาชีวิตของสวีจื่อหมั่วมักกล่าวถึง อนิจจัง ไม่ว่าจะเป็ในแง่ธรรมชาติ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ความรัก ชีวิต การใช้ความเปรียบกึ่งดงาม มักเปรียบเทียบกับธรรมชาติรอบตัว กวีนิพนธ์ของสวีจื่อหมั่วสะท้อนให้เห็นว่า ธรรมชาติเป็นครูที่ยิ่งใหญ่ทั้งทางโลกและทางธรรม ธรรมชาติยังเป็นความงดงามที่ยิ่งใหญ่ และเป็นแรงบันดาลใจให้กวีด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา. *หวังสร้างศิลป์นฤมิต เพรศนแพรว การสืบทอดขนบกับการสร้างสรรค์วรรณศิลป์ในกวีนิพนธ์ไทยสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ : โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

_____. *พุทธธรรมในกวีนิพนธ์ไทยสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ภาษาจีน

冰心等 彩色插圖：中國文學史 北京：中國和平出版社，1996

錢理群等 中國現代文學三十年（修訂本）北京：北京大學出版社，1997

謝冕 徐志摩名作欣賞 北京：中國和平出版社，1994

黃修己 中國現代文學史 北京：中國青年出版社，1986

_____. 20 世紀中國文學史 廣州：中山大學出版社，1998

梁錫華 徐志摩新傳 臺北：聯經，2000

宋炳輝 新月下的夜鶯：徐志摩傳 上海：上海文藝出版社，1995

徐志摩全集 香港：商務印書館，1983

中國新詩經典：志摩的詩 杭州：浙江文藝出版社，1996

李復威 劉勇 再別康橋—徐志摩詩歌賞析 北京：中國廣播電視出版社，1995

ภาษาอังกฤษ

Tang Tao. *History of Modern Chinese Literature*. Beijing : Foreign Language Press, 1993.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย